

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

- 'ובאגדה במדרש מסעות סיפורי: רגליים לכתת';
17063

תאריך עדכון אחרון 21-08-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ספרות עברית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): יהושע לוינסון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Levinson@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:
פרופ יהושע לוינסון

תאור כללי של הקורס:

הסמינר יעסוק בסוגה של סיפורי מסע בספרות חז"ל כאמצעי לחשוף את הפואטיקה והפוליטיקה של זהות ומרחב בספרות זו. מהם גבולות המרחב שלהם, מה מסמן הגבול, ומה קורה במפגש עם האחר בצידו השני?

מטרות הקורס:

נעסוק בסוגים שונים של סיפורי מסעות בספרות המדרש והאגדה, עם דגש על תקפיד הסיפור ביכונ זהות לאומית ואישית. נבחן נושאים כמו העלייה לרגל ביחס לספרות הנוצרית של התקופה, סיפורי שבי וגלות, מפגשים עם מכשפות, ועוד.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
הבנת הסוגה בתוך ספרות חז"ל

דרישות נוכחות (%) :
90

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. רקע ספרותי והיסטורי
2. מסעי ייסוד בבית שני ובמדרש
3. דרכים ואבני מיל
4. עלייה לרגל
5. שבי וגלות
6. מכשפות בדרכים
7. חכמים בדרך

חומר חובה לקריאה:

א [רקע ספרותי והיסטורי:

- 1) L. Casson, *Everyday Life in Ancient Rome*, Baltimore, 1994, pp. 109-124.
- 2) C. Hezser, "Travel and Mobility," in *The Oxford Handbook of Jewish Daily Life in Roman Palestine* (Oxford: OUP 2010), 210-224.
- 3) P. A. Harland, "Pausing at the Intersection of Religion and Travel in Antiquity" (<http://www.philipharland.com/publications/Harland%202011%2001%20Travel%20intro.pdf>).

4) Mary Louise Pratt, *Imperial Eyes: Travel Writing and Transculturation*, London, 1992, pp. 1-11.

5) J.P. Rubies, "Travel Writing as a Genre," *Journeys* 1 (2000): 5-35.

6) J. Born, "Defining Travel: On the Travel Book, Travel Writing and Terminology," *Perspectives in Travel Writing*, Hooper and Youngs (eds.), 2004, 13-26.

7) D. Chirico, "The Travel Narrative as a (Literary) Genre," *Under Western Eyes: A Comparative Introduction to East European Travel Writing*, Bracewell and Drace Francis (eds.), 2008, 27-59.

[ב] התחלות – מסעי ייסוד במקרא ובחז"ל:

(1) מסע אברהם מאור לכנען: בר' יא-יב; יובלים; ב"ר

a) P. Machinist, "Outsiders or Insiders: The Biblical View of Emergent Israel and Its Contexts," *The Other in Jewish Thought and History*, L. J. Silberstein and R. Cohn (eds.), New York, 1994: 35-60.

b) M. Weinfeld, *The Promise of the Land: The Inheritance of the Land of Canaan by the Israelites* (Berkeley: University of California Press, 1993), 1-6, (<http://publishing.cdlib.org/ucpressebooks/view?docId&eq;ft596nb3tj&chunk.id&eq;d0e994&toc.depth&eq;1&toc.id&eq;d0e994&brand&eq;ucpress>)

(2) רב מגיע לבבל (שבת קח, ע"א)

(3) אבני מיל ודרכים מדומיינות בספרות חז"ל ובנוף הישראלי:

ח, מסעי תנחומא, י:כה תהילים מדרש, קפ ד'ב ספרי, ז"תתק ש"ל

i) I. Roll, "The Roman Road System in Judaea,"

ii) B. Isaac, "Milestones in Judaea: From Vespasian to Constantine"

iii) <http://www.tabula-peutingeriana.de/>

iv) <http://www.tabula-peutingeriana.de/tp/tp9.html>

v) http://omnesviae.org/#!iter_TPPlace2695_TPPlace438

vi) Redwood, et. al., "Geographies of Toponymic Inscription: new directions in critical place-name studies," *Progress in Human Geography* 34 (2010): 453-470.

[ג] עלייה לרגל יהודית ונוצרית:

(1) ש' ספראי, 'העלייה לרגל לירושלים לאחר מחורבן בית שני', בימי הבית ובימי המשנה: מחקרים בתולדות ישראל, ירושלים תשנ"ד, עמ' 85-102.

(2) א' לימור, מסעות ערך הקודש: עולי רגל נוצרים בשלהי העת העתיקה, ירושלים תשנ"ח, עמ' 3-87 (מבוא, מסע מבורדו, מסע אגריה).

(3) א' לימור, 'קדושה נוצרית – סמכות יהודית' קתדרה 80 (תשנ"ו), עמ' 31-62.

(4) א"ד הונט, 'מסעות, תיירות ואדיקות דתית באמפריה הרומית: מסגרת לראשיתה של העלייה לרגל הנוצרית', עלייה לרגל: יהודים, נוצרים, מוסלמים, א' לימור וא' ריינר (עורכים), ירושלים תשס"ה, עמ' 122-137.

5) J. Wilkinson, *Egeria's Travels*, Oxford 1999.

6) A. Jacobs, "'The Most Beautiful Jewesses in the Land': Imperial Travel in the Early Christian Holy Land," *Religion* 32 (2002): 205-225.

7) O. Limor, "Reading Sacred Space: Egeria, Paula, and the Christian Holy Land," in: Y. Hen (ed.), *De Sion exhibit lex et verbum domini de Hierusalem: Essays on*

ד] מסעות מכושפים:

(1) בנות רב נחמן (גיטין מה, ע"א)

(2) ינאי (סנה' סז, ע"ב)

ה] גלות ושבי:

(1) פרה בבבל: ירוש' מע"ש ה:א

(2) פדיון ר' ישמעאל משבי ברומא: תוס' הוריות ב:ה-ו, ירוש' הוריות ג:ד, גיטין נח, ע"א

(3) ר' יוסי בחורבה: בר' ג, ע"א

ו] מסעות כיבוש:

(1) טיטוס בירושלים ורומא

(2) אלכסנדר בארץ הנשים

a) R. Boustan, "The Spoils of the Jerusalem Temple at Rome and Constantinople: Jewish Counter-Geography in a Christianizing Empire," (הקורס באתר).

(3) סיפור המרגלים - סוטה לד ע"ב:

a) 'הנפילים בארץ המרגלים עשר-שנים; המובטחת הארץ את לדמיון; ישראל של הביוגרפיה, פרדס 'א National :Israel Ancient of Biography The ,Pardes .I] 105-115 :1995, 6, תיאוריה וביקורת
[Narratives in the Bible, Berkeley, 2000, pp. 100-126]

b) 32-46 'עמ, ה"תשנ, במדבר אחרי לכתך, 'ל"חז בספרות המדבר על', שנאן 'א

ז] מסעות זנונים:

(1) הזונה והציצית

(2) פלגיה הקדושה בדראג

a) ירושלים מחקרי, ובחזרה זונות אל מסע סיפורי בשני קריאה: לאוטופיה הטרוטופיה בין, בלברג 'מ בספרות כב (תשס"ח), עמ' 191-214.

ח] חכמים בדרך:

(1) ר' אסי ואמו: קידושים לא, ע"ב; ירו' נזיר ז:א (נו, ע"א)

(2) מעשה באתרוגים:

a) ירושלים מחקרי, 'מגלגוליו ומקצת (ב:לז ר"ויק) המדרש מן סיפור: באתרוגים מאשה', שנאן 'א בפולקלור יג-יד (תשנ"א-תשנ"ב): 61-79.

(3) מותו של רבה בר נחמני ב"מ פו, ע"א

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 35 %

הרצאה 0 %

השתתפות 65 %

הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: